

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Ajankohtaiskatsaus Opetushallituksesta

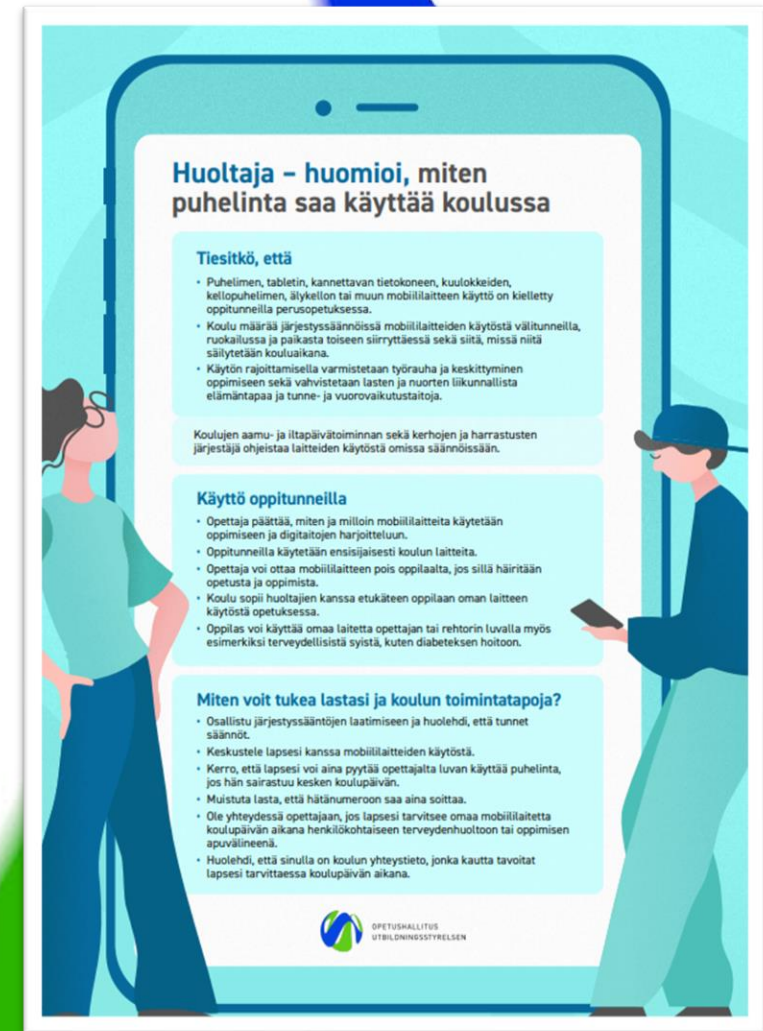
Sivistysjohdon verkosto 10.9.2025

Jarkko Niiranen
Johtaja, kasvatus, koulutus ja osaaminen
Opetushallitus

Ajankohtaisia teemoja:

- Opetushallituksen tehtävät ja rooli
- Peruskoulun tulevaisuustyö ja kehittäminen
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus
- Kännykät, tekoäly ja digitalisaatio oppimisen tukena
- Opetussuunnitelman perusteisiin tulevat muutokset

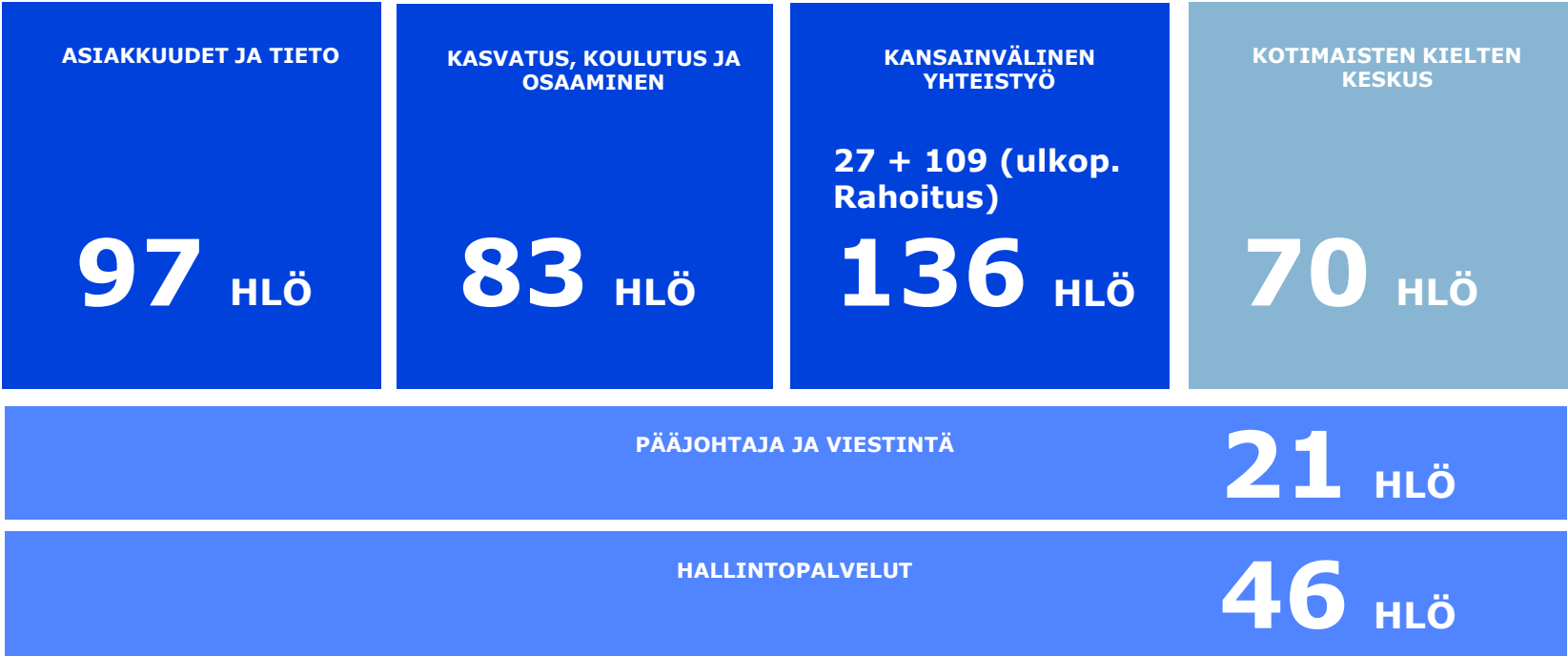
Opetushallitus 1.1.2026 kirjanpitoyksikkö

OPETUSHALLITUS

Opetushallitus 1.1.2026 kirjanpitoyksikkö 1388 henkilöä

OPETUSHALLITUS (383 + 70 Kotus)

ERILLISYKSIKÖT (71)

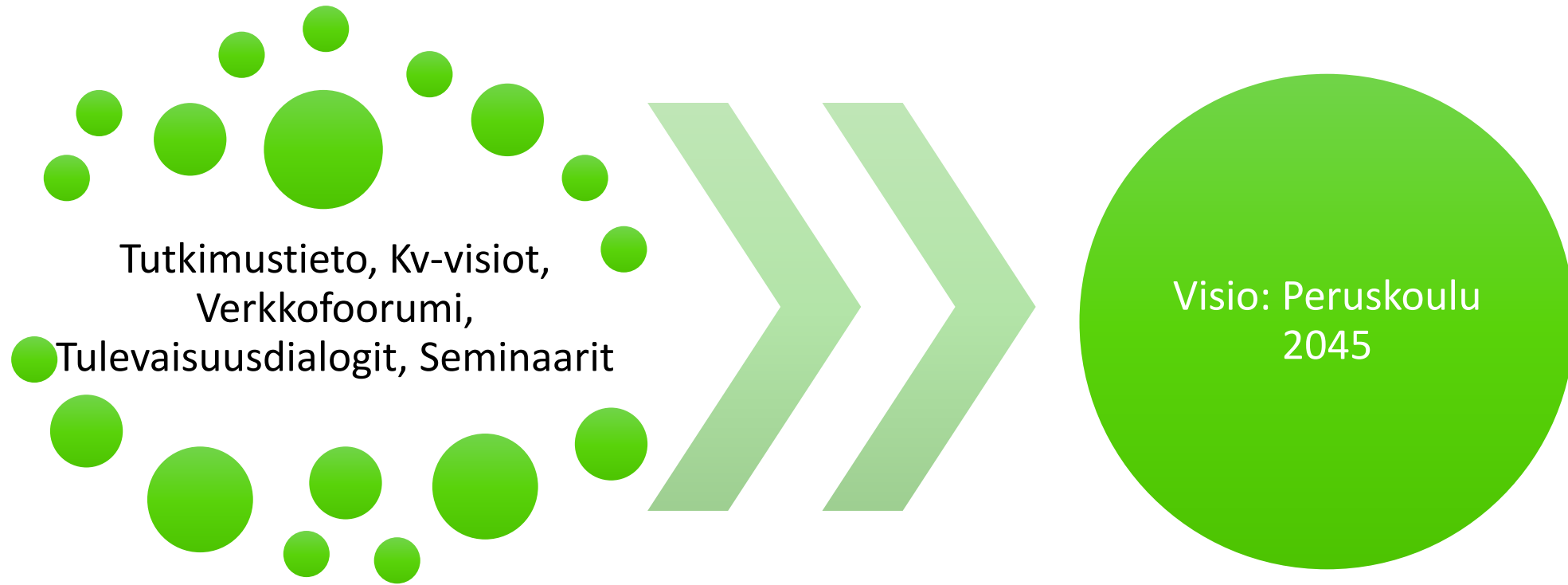

1

VALTION OPPILAITOKSET (818)

Neuvottelukunta muotoilee
visiosyötteiden avulla
tulevaisuusvision,
yhteiskehittämisen menetelmiä
hyödyntäen: tukena työssä
parlamentaarinen
seurantaryhmä

*"Peruskoulu ei vain reagoi
tulevaisuuden muutoksiin, vaan
luo sitä tulevaisuutta, jonka me
haluamme nähdä."*

OKM & OPH Perusopetuksen kehittämishankkeiden kokonaisuus

- ”Millaisia taitoja oppilaat tarvitsevat tulevaisuudessa? Miten peruskoulu voi tukea merkityksellistä elämää ja suomalaisen yhteiskunnan positiivista kehitystä globaalien murrosten keskellä?”
- Pitkän aikavälin visio peruskoulun strategisen kehittämisen lähtökohdaksi
- Neuvottelukunta, tutkimustietoa ja laajaa kansalais-keskustelua erätaukodialogien ja seminaarien sarjana
- Visioraportti vuoden 2025 lopussa
- Yhteyshenkilö venla.bernelius@gov.fi

Peruskoulun
tulevaisuustyö

- ”Mitä tiedämme pitkään jatkuneesta perustaitojen oppimistulosten laskun syistä? Miten suunta saadaan kääntymään?”
- Toimenpide-esitykset perusopetuksen kehittämiseksi ja oppimistulosten parantamiseksi
- Edustuksellinen työryhmä, kansallinen ja kansainvälinen tutkimustoiminta esitysten tukena
- Analyysi kansallisesta tilanteesta 2025 lopussa, toimenpide-esitykset keväällä 2026
- Yhteyshenkilö tommi.karjalainen@gov.fi

Oppimistulos-
työryhmä

- ”Miten perusopetusta ja opetussuunnitelman perusteita tulee kehittää sivistyksen, osaamisen ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi?”
- Yhteisen tilannekuvan luominen opetussuunnitelman tulevaisuuden kehittämistarpeista ja –suuntaviivoista huomioiden Peruskoulun tulevaisuustyö, OKM:n työryhmien työ ja muu tietopohja
- OPH:n sisäinen työ, tutkimusten ja muun tietoperustan laaja hyödyntäminen
- Näkemys perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden kehittämistarpeista vuoden 2025 lopussa
- Yhteyshenkilö lucina.hanninen@oph.fi

OPH opetus-
suunnitelma-
työ

- ”Miten varmistamme lasten oikeuden yhdenvertaiseen koulutukseen koko maassa, kun väestökehitys eriytyy alueiden ja kuntien välillä?”
- Strateginen näkemys perusopetuksen järjestämiseen liittyvän kehittämisen suunnasta, esitys koulutusjärjestelmän, lainsäädännön sekä rahoituksen kehittämiseksi ja arvio etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista ja muista innovatiivisista tavoista järjestää perusopetusta
- Edustuksellisen työryhmän esitys jatkotoimenpiteistä tammikuussa 2026
- Yhteyshenkilö mika.puukko@gov.fi

Väestökehitys-
työryhmä

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

1.8.2025 alkaen

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

- Yleinen tukiopetus
- Opetuskielen tukiopetus
- Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Oppilaskohtaiset tukitoimet

- Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- **Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä**
- **Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa**
- Tulkitsemispalvelut
- Avustajapalvelut
- Apuvälineet

Opetusryhmien muodostaminen

Perusopetuksen
oppimäärästä tai
opetussuunnitelman
tavoitteista
poikkeaminen

Perusopetuksen
järjestäminen
oppilaalle
oppimiskykyyn
vaikuttavan vamman,
sairauden tai
toimintakyvyn
rajoitteen perusteella
1.8.2026 alkaen

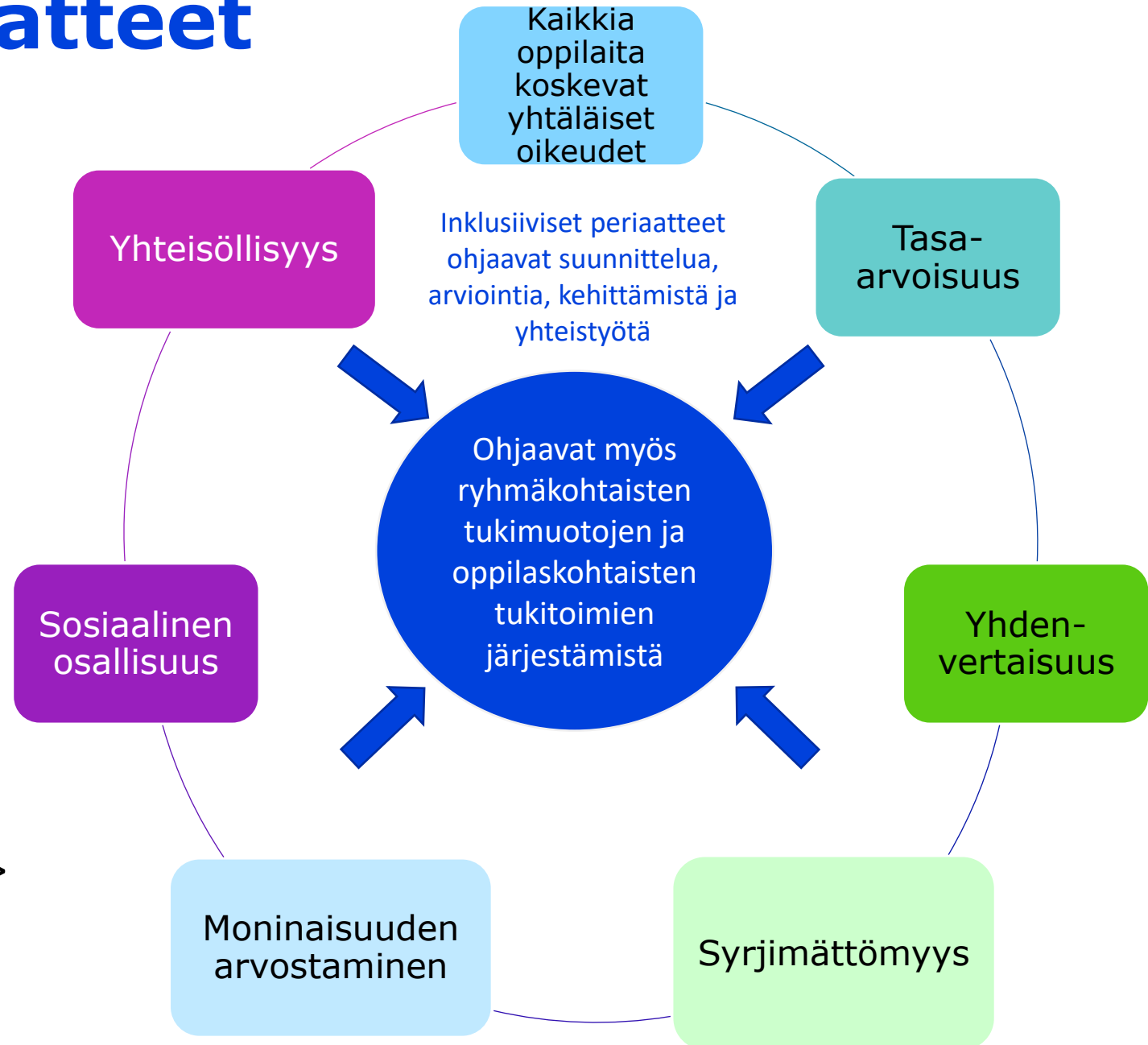
Muut opetuspalvelut

Erikoissairaanhoidon potilaana
olevan oppilaan opetus ja
konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Opetuksen poikkeava
järjestäminen

Inklusiiviset periaatteet perusopetuksessa

- perusopetusta järjestetään ja kehitetään inklusioperiaatteiden mukaisesti
- Inklusioperiaatteet liittyvät kokonaisvaltaisesti **oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen** toteuttamiseen
- inklusiivisessa perusopetuksessa kukin oppilas voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä > toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohta

Oppimisen tuen uudistus ja OPS -perusteet

1.8.2025 voimaantulleet määräykset ovat ePerusteet –palvelussa

- Esiopetuksen ops-perusteet: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esiopetus/419551/tiedot>
- Perusopetuksen ops-perusteet: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tiedot>
- Lukion OPS –perusteet:
- [Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 muutosmääräys - ePerusteet](#)
- Päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta **1.8.2026** alkaen
- **1.8.2025** voimassa oleva tehostetun tuen oppimissuunnitelma, päätös erityisestä tuesta ja erityisen tuen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on saatettava lain 4 a luvun mukaisiksi viimeistään **31.8.2026**.

Sivistysjohdolle räätälöity webinaari Oppimisen tuen uudistuksesta marraskuussa 2025

- Räätälöity webinaari n. 45 min.
- Millaisia sisältöjä erityisesti toivotte?
- Tavoitteena käydä läpi tuen uudistusta nimenomaan sivistysjohdon näkökulmasta.

Opetushallitus suosittelee puhelimen käytön rajoittamista lakia laajemmin

Opetushallituksessa suosittelemme, että koulut rajoittaisivat järjestyssäännöissään oppilaiden puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä oppituntien lisäksi myös opetuksettomana aikana.

- Suosituksemme on, että laitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla sekä paikasta toiseen siirryttäessä.
- Ruokailun osalta suosittelemme kieltämään laitteiden käytön kokonaan.
- Opetuksen järjestäjät päättävät näistä kysymyksistä laatiessaan järjestyssääntöjään. Suositus koskee myös esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta.

Lisäksi suosittelemme, että lasten puhelimet pysyvät esimerkiksi repuissa myös aamu- ja iltapäivätoiminnan, kerhojen ja Harrastamisen Suomen malliin liittyvän toiminnan aikana. Puhelinta saisi käyttää vain henkilöstön luvalla. Tästä määrätään toiminnan järjestäjien omissa säännöissä.

Puhelimien käytön rajoittaminen: taustaa

Perusopetuslaissa tarkoitettun **opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen** (422/2012) 4 §:n 2 momentin mukaan oppilaita ohjataan ja kannustetaan omatoimiseen ja kriittiseen tiedonhankintaan ja heille annetaan valmiudet sitä edellyttävän tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

Lain perustelusta:

"Mobiililaitteiden käytössä perusopetuksessa tulee erottaa toisistaan kaksi eri käyttötapausta:

- osana opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta tapahtuva laitteiden käyttö sekä
- opetustilanteessa tapahtuva opetukseen tai oppimiseen liittymätön laitteiden käyttö, joka on opetusta tai oppimista häiritsevää."

Opettaja päättää, milloin ja millä tavalla digitaalisia laitteita käytetään oppimiseen ja opetukseen

Puhelimien käytön rajoittamisella turvataan koulujen työrauhaa ja mahdollistetaan jokaisen keskittyminen oppimiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet velvoittavat, että kouluissa opetetaan uusien teknologioiden käyttöä digitalisoituvassa yhteiskunnassa toimimista varten.

- Digitaaliset laitteet ja palvelut ovat osa oppimisympäristöä.
- Digitaalista osaamista ja monilukutaitoa edistetään osana kaikkien aineiden opetusta.
- Jokaisella oppijalla on oikeus kehittää digitaalista osaamistaan ja hyödyntää digitaalisia laitteita oppimisessa.

Koulutus on osa ympäröivää yhteiskuntaa. Teknologisen kehityksen kiihtyessä koulutuksen tavoitteena on vastata myös uusiin osaamistarpeisiin.

Koulutusjärjestelmä varmistaa, että digitalisaation edetessä muuttuvat osaamistarpeet huomioidaan kaikilla koulutusasteilla.

Uudet teknologiat, kuten tekoäly, ovat osa opetusta ja oppimista.

Kuva: Opetushallitus, Suvi-Tuuli Kankaanpää

Tekoäly opetuksessa

- [Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset | Opetushallitus](#)
- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus ovat julkaisseet kansalliset suositukset tekoälyn käytöstä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä vapaassa sivistystyössä. Kokonaisuus on laadittu vahvistamaan tekoälyyn liittyvää ymmärrystä ja tukemaan tekoälyn turvallista ja vastuullista käyttöä.
- **Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa** - lainsäädäntö ja suositukset materiaalin tavoitteena on auttaa varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä tekoälyyn liittyvän osaamisen kehittämisessä sekä edistää tekoälyn vastuullista, turvallista ja innovatiivista käyttöä. Kokonaisuus sisältää lainsäädännön pohjalta johdettavat velvoitteet sekä yleiset suositukset sekä niihin liittyvän taustamateriaalin. Kokonaisuus on laadittu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyönä ja se on osa Suomen Digitaalisen kompassin toimeenpanoa.

Koulutuksen digitalisaatiota ohjaavat asiakirjat

[Valtioneuvoston selonteko:
Suomen digitaalinen kompassi](#)

[Kasvatuksen ja koulutuksen
digitalisaation linjaukset
2027](#)

[Varhaiskasvatuksen,
esi- ja perusopetuksen
digitalisaation
tavoitetilä](#)

[Varhaiskasvatuksen, esi- ja
perusopetuksen sekä
vapaan sivistystyön
digitalisaation viitekehys
\(hankekuvaus\)](#)

Digitalisaation strateginen ohjaus

- ei rajoita pedagogisia ratkaisuja tai menetelmiä eikä ole ristiriidassa "perustaitojen" kehittämisen kanssa.
- tukee perusteiden toimeenpanoa nyt ja tulevaisuudessa.

Digitalisaatio perustaitojen kehittymisen tukena ja digitaidot perustaitoina

Opetuksen käytössä olevilla digitaalisilla palveluilla on erityiset mahdollisuudet tukea juuri ns. perustaitojen kehittymistä.

- Mielekkyys, motivaatio, elämyksellisyys ja monimediaisuus - välineen valinnan taustalla on paljon muuttujia ja erilaisia tilanteita.
- Myös mukautuvat toistoharjoitukset oppimisen solmukohtiin - käytössä jo vuosikymmeniä eikä voida väittää, etteikö toimisi.

Yhteiskunnan ja maailman digitalisoituminen ja digitaalinen kansalaisuus. Ei voida puhua perustaidoista ilman digitaitoja.

- Digitaalisten välineiden käyttö lisää digiosaamista. Tutkimuksen mukaan digitaalinen osaaminen vahvistaa digitaalista hyvinvointia.
- Edelleen opettaja, joka tuntee ryhmänsä ja oppilaansa, valitsee oppimisen kannalta parhaat ratkaisut.

Ei joko tai, vaan sekä että: digitalisaatio ei vie keneltäkään kynää kädestä. :)

Perusopetukseen lisää aikaa opiskella äidinkieltä ja kirjallisuutta sekä matematiikkaa

Perusopetuksen tuntijakoasetukseen ja perusopetusasetukseen tehdyt muutokset tulevat voimaan 1.8.2025 ja niiden perusteella lisätään

1. äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineeseen 1 vuosiviikkotunti vuosiluokalle 1 tai 2 ja 1 vuosiviikkotunti vuosiluokalle 3, 4, 5 tai 6
 2. matematiikkaan 1 vuosiviikkotunti vuosiluokalle 1 tai 2.
- Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään paikallisesta tuntijaosta ja uusien tuntien sijoittumisesta eri vuosiluokille. Mikäli tuntijakoon halutaan tehdä samaan aikaan muita muutoksia, noudatetaan paikallista tuntijakoa, jossa on otettu huomioon kunkin vuosiluokan keskimääräinen tuntimäärä (Perusopetusasetuksen 3 §:n mukaan) sekä vähimmäistuntimäärän kertyminen tuntijaon mukaisesti.
 - [Perusopetukseen lisää aikaa opiskella äidinkieltä ja kirjallisuutta sekä matematiikkaa | Opetushallitus](#)

Varhaiskasvatuksen oltava suunnitelmallista, tasa-arvoista ja yhdenvertaista

- Varhaiskasvatuslain 2 § edellyttää, että varhaiskasvatus on suunnitelmallista. Luopuminen paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista tarkoittaa, että Opetushallituksen tulee uudistaa valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä toimeenpanon tukimateriaalit. (HE 111/2024vp)
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitetään kokonaisuudessaan vastaamaan varhaiskasvatuslakia. **Lausuntokierros syksy 2025.**
- Lisäksi tarkastellaan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin heijastuvia muutoksia.
- Perusteet julkaistaan ePerusteet -palvelussa 12/2025, **voimaan 1.1.2026.**
- Opetushallitus tukee paikallisen työn toimeenpanoa päivittämällä ja laatimalla tukimateriaalia ja antamalla informaatio-ohjausta.

Muita peruste uudistuksia TULOSSA...

- **S2 –perustetyö** on käynnistynyt ja valmistuu vuoden loppuun 2025, voimaan 1.8.2026

Hallituksen puoliväliriihi: *Hallitus tukee 8 miljoonalla eurolla opetuksen järjestäjien edellytyksiä vahvistaa suomi ja ruotsi toisena kielenä -oppimäärää koskevan opetuksen vaikuttavuutta ja varmistaa opetuksen kohdentamisen siitä hyötyville oppilaille.*

- **Valmistavan opetuksen perustetyö** on käynnistynyt ja valmistuu 01/2026, voimaantulo 1.8.2026

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen kohdennetaan 13,8 miljoonaa euroa vuodesta 2026 alkaen. Rahoituksella mahdollistetaan valmistavan opetuksen jatkuminen kahden lukuvuoden ajan tilanteissa, joissa se arvioidaan tarpeelliseksi oppilaan riittävien kielellisten valmiuksien varmistamiseksi.

- **Liikunnallisen elämäntavan edistäminen perusopetuksessa – perustetyö** on käynnistynyt ja valmistuu 01/2026, muutos voimaan 1.8.2026

Muuta ajankohtaista

- Perusopetuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuusopas julkaistu 25.8.2025.

[Sanoista tekoihin – opas toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun koulussa | Opetushallitus](#)

- Kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan ehkäisyn sivusto sekä materiaali päivityksessä.
- Ruutuaikasuositusten valmistelu yhteistyössä THL:n kanssa.

Seuraavat tapaamiset:

- **29.10.** (ylimääräinen)
- Alustavina teemoina mm. pääjohtajan tervehdys ja koulutuspulssin esittely, lisäksi tiedolla johtamisen apuvälineeksi kehitteillä olleen kuntapalvelukortin esittely
- **12.11.** Oppimisen tuen webinaari sivistysjohdolle.

Kysyttävää / Frågor?

varhaiskasvatus@oph.fi

esiopetus@oph.fi

perusopetus@oph.fi

utbildning@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

Jarkko Niiranen
Johtaja, Kasvatus, koulutus ja osaaminen
Opetushallitus
PL 380 (Hakaniemenranta 6), 00531 Helsinki
Puh. 029 533 1440
jarkko.niiranen@oph.fi

